LAVINIA DĂLĂLĂU-NASTA

OBSERVAȚII PRIVIND FUNCȚIILE SINTACTICE DIN GRUPUL NOMINAL

0. Reorganizarea funcțiilor sintactice din interiorul grupului nominal. Argumente

În cercetările lingvistice din ultimii ani (vezi GBLR 2010, p. 79–84, 361–389; Pană Dindelegan, Dragomirescu, Nedelcu 2010, p. 141–150; Nicolae 2011, p. 635–651), modul de concepere a sintaxei grupului nominal[1] diferă în totalitate de ceea ce s-a susținut în gramatica tradițională. Astfel, în locul funcției sintactice de atribut, care pare a fi desuetă şi atipică, apar alte cinci funcții sintactice: determinantul, cuantificatorul, posesorul, modificatorul şi complementul. Reinterpretarea grupului nominal ne-a determinat să examinăm argumentele invocate pentru excluderea atributului dintre funcțiile sintactice şi să precizăm aspectele confuze provocate de modificările nou introduse.

Principalele argumente care au dus la restructurarea funcțiilor sintactice din grupul nominal sunt următoarele:

(1) Tipul de clasificare după partea de vorbire prin care se exprimă un component „este aplicat numai în cazul atributului" (GBLR 2010, p. 362).

(2) Funcția sintactică de atribut este „total nereprezentativă şi profund eterogenă", deoarece amalgamează „componenți din cei mai diverşi" (Nicolae 2011, p. 636).

(3) E necesară aplicarea unor criterii sintactice şi funcțional-semantice mai riguroase, criterii aplicate şi în cazul altor grupuri sintactice (GBLR 2010, p. 362). Altfel zis, dorința de a uniformiza criteriile de clasificare a funcțiilor sintactice i-a condus pe unii lingviști la redefinirea constituenților grupului nominal. Prin noua clasificare, „autorii au încercat să ofere o descriere echipolentă a funcțiilor sintactice din grupul nominal (GN) şi a celor din grupul verbal (GV)" (Nicolae 2011, p. 635).

(4) Denumirea tradițională şi generală de „atribut" nu prezintă o ierarhie a constituenților[2] din grup, „nu redă diferențele de statut ale acestora" (GBLR 2010, p. 362; cf. şi Nicolae 2011, p. 636), de aceea, pentru a reliefa „ierarhia funcțională a componentelor grupului, acestea primesc «etichete» diferite" (GBLR 2010, p. 362).

[1] Vom avea în vedere doar grupul nominal tipic, adică cel al cărui centru este un substantiv.
[2] Pentru ierarhia constituenților din grupul nominal, vezi Stan 2009, p. 231–236.

DACOROMANIA, serie nouă, XXIII, 2018, nr. 1, Cluj-Napoca, p. 38–46

BDD-A28105 © 2018 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 00:56:03 UTC)

1. Examinarea argumentelor care au dus la restructurarea funcțiilor sintactice din GN

(1) Unul dintre argumentele pentru care atributul este scos din rândul funcțiilor sintactice face referire la criteriul de clasificare. Autorii acestui argument socotesc că tipul morfologic de clasificare caracterizează doar atributul.

Analizând criteriile de clasificare a părților de propoziție recunoscute în GLR 1963 (p. 75) (subiect, predicat, atribut, complement), am sesizat că acestea diferă de la o parte de propoziție la alta[3]. Mai exact, în cazul subiectului se pot remarca trei criterii de clasificare (GLR 1963, p. 87–95; Avram 1986, p. 259–263; Neamțu 2008, p. 287–289): din punct de vedere structural (subiect simplu, subiect multiplu, subiect dublant), din punctul de vedere al exprimării fizice în enunț (subiect exprimat, subiect neexprimat – inclus sau subînțeles, subiect inexprimabil –, lipsa subiectului), din punctul de vedere al înțelesului (subiect determinat şi subiect nedeterminat). În ce priveşte predicatul, se recunoaşte un singur criteriu de clasificare, şi anume cel morfologic: „după părțile de vorbire prin care e exprimat, predicatul este de două feluri: verbal şi nominal" (GLR 1963, p. 96). Predicatul verbal include alte două tipuri, adverbial şi interjecțional (Avram 1986, p. 263), pe care unii lingviști le separă, ajungându-se astfel să se vorbească de patru tipuri distincte de predicat (□erban 1970, p. 92–115). În privința atributului, se aduc în discuție mai multe criterii de clasificare (în funcție de formă, legătura cu substantivul, conținutul semantic) (Avram 1986, p. 278–282), dar cea mai răspândită tipologie este cea realizată după criteriul morfologic (în detrimentul criteriului semantic utilizat în clasa complementului), distingându-se mai multe feluri: atributul adjectival, atributul substantival, atributul pronominal, atributul verbal, atributul adverbial, atributul interjecțional (*ibidem*, p. 280) şi atributul numeral (Iordan 1956, p. 623–624)[4]. La fel ca atributul, complementul cunoaşte mai multe criterii de clasificare (în funcție de conținut, natura termenului determinat, legătura cu termenul determinat, forma complementului) (Avram 1986, p. 289–291), însă cea mai uzuală clasificare este după conținut, deosebindu-se mai multe subtipuri de complement: direct, indirect, de agent, circumstanțial de loc, circumstanțial de timp, circumstanțial de cauză, circumstanțial de scop, circumstanțial de mod, circumstanțial consecutiv, circumstanțial instrumental, circumstanțial sociativ, circumstanțial de relație, circumstanțial condițional, circumstanțial concesiv, circumstanțial opozițional, circumstanțial cumulativ, circumstanțial de excepție (lista este augmentată sau micşorată în funcție de autor).

[3] Nu am avut în vedere elementul predicativ suplimentar şi numele predicativ, deoarece aceste funcții stârnesc încă multe controverse privind denumirea (complement, adjunct predicativ complementar/suplimentar, adjunct verbal primar/derivat etc.), termenul regent (verbul, numele sau ambele) şi mijlocul de subordonare. De altfel, cele două funcții nu operează cu subclasificări, cum se întâmplă în cazul celorlalte poziții sintactice.

[4] Pentru o viziune de ansamblu asupra tuturor celor şapte tipuri de atribut, vezi Neamțu 2014, p. 381–416.

BDD-A28105 © 2018 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 00:56:03 UTC)

Din această prezentare succintă reiese că principiile de realizare a clasificărilor sunt neomogene, însă criteriul formal, adică după partea de vorbire prin care se exprimă, este utilizat nu doar pentru atribut, ci şi pentru predicat.

(2) Eterogenitatea componenților prin care se exprimă atributul reprezintă un alt aspect care a dus la reconsiderarea funcțiilor din grupul nominal.

Indiferent că e vorba de o diversitate/eterogenitate morfologică sau semantică a componenților atributului, acest argument este contestabil atât din punct de vedere morfologic, cât şi din punct de vedere semantic:

a) Din punct de vedere morfologic,

a_1) este nedrept să vorbim despre amalgamul şi diversitatea componenților doar la atribut, din moment ce complementul se exprimă prin aceleaşi părți de vorbire (GLR 1963, p. 150–151);

a_2) componenții atributului, deşi diverşi, prezintă o anumită omogenitate, în sensul că toți sunt clase lexico-gramaticale, părți de vorbire. Din această perspectivă, noile funcții sintactice din grupul nominal sunt mai eterogene, deoarece amestecă mijloacele lexicale (părțile de vorbire) cu cele gramaticalizate (morfemele) (GBLR 2010, p. 368–372).

b) Din punct de vedere semantic, noile funcții continuă să fie eterogene, adică să amestece diferite valori semantice. În exemplele *cursul de la ora patru* şi *cursul din sala Eminescu*, modificatorii au conținuturi semantice diferite, în primul caz – sens temporal, iar în al doilea caz – sens local.

(3) Un alt motiv pentru care atributul este exclus dintre părțile de propoziție se referă la necesitatea aplicării unor criterii sintactice şi funcțional-semantice mai riguroase. Argumentul enunțat se leagă de primul, mai exact îl completează, referindu-se la faptul că este nevoie de o „descriere echipolentă a funcțiilor sintactice din grupul nominal (GN) şi a celor din grupul verbal (GV)” (Nicolae 2011, p. 636).

Privitor la al treilea argument, care pare să fie scopul reorganizării sintactice din grupul nominal, apar următoarele întrebări:

a) Prin extinderea criteriului semantic în clasificare se obține, într-adevăr, „o descriere echipolentă a funcțiilor sintactice din grupul nominal (GN) şi a celor din grupul verbal (GV)”? Principiul clasificator comun ales (cel semantic) reuşeşte să ofere o bază de comparație?

Răspunsul la această întrebare este negativ, deoarece noua clasificare din grupul nominal nu oferă posibilitatea unei descrieri egale a funcțiilor sintactice (din GN şi GV), diferențele continuând să existe:

(a_1) Clasa elementelor care se subordonează verbului are doi termeni generici: complement şi circumstanțial, care ulterior cunosc o subclasificare preponderent semantică (complement posesiv, complement de agent; circumstanțial de cauză, circumstanțial de loc etc.), în timp ce clasa elementelor care se subordonează substantivului nu au un termen generic/supraordonat care să le cuprindă şi abia ulterior să se separe semantic (Ø determinant, Ø cuantificator, Ø

BDD-A28105 © 2018 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 00:56:03 UTC)

modificator, Ø posesor, Ø complement – unde Ø ține locul potențialului termen supraordonat).

Observație. Criteriul semantic nu este străin în clasificarea clasică a atributului, vorbindu-se astfel despre „diversele valori întâlnite la atribut" (Avram 1986, p. 282): posesia, agentul, obiectul, scopul, cauza, locul, timpul, relația etc. Întrebuințând aceste valori semantice, GBLR 210 ar fi putut realiza o descriere egală a funcțiilor sintactice din grupul nominal şi a celor din grupul verbal (ex.: atribut de relație[5] *vs* circumstanțial de relație).

(a_2) Funcțiile sintactice din interiorul grupului verbal nu sunt clasificate integral după criterii semantice. Fac excepție de la acest tip de clasificare patru tipuri de complemente: direct, indirect, secundar, prepozițional. Acestea sunt denumite în funcție de mijloace diferite: după mijlocul de relaționare (prepozițional), după apariția/poziția în propoziție (secundar), după felul de raportare la verb (direct, indirect). Poziția sintactică de complement o pot ocupa inclusiv subiectul, numele predicativ, complementul predicativ al obiectului şi predicativul suplimentar (GBLR 2010, p. 37), funcții care nu mai au legătură cu criteriul semantic, ci se clasifică ținându-se cont de anumite restricții impuse de verb, fără a se mai vorbi în cazul lor de conținuturi semantice (cum se face, de exemplu, în cazul circumstanțialelor, al complementului posesiv, al complementului de agent – unde conținutul semantic reiese încă din denumire).

Din aceste observații, deducem că atributul, din punctul de vedere al omogenității criteriilor de clasificare şi al naturii gramaticale a constituenților, se dovedeşte a fi o clasă mult mai bine structurată decât complementul sau noile funcții sintactice ale grupului nominal.

b) Criteriul funcțional-semantic (utilizat în noua clasificare din GBLR 2010) este cu adevărat mai eficient decât criteriul categorial-relațional (utilizat în gramatica clasică)?

La această întrebare a răspuns Valeria Guțu Romalo (2013a, p. 122–131) într-un studiu în care pledează pentru necesitatea unificării criteriilor de clasificare, după ce constată că folosirea unor principii diferite de clasificare nu permite compararea funcțiilor sintactice. Autoarea subliniază că „folosirea a două criterii diferite, abandonarea criteriului utilizat în clasificarea atributelor şi înlocuirea lui cu un alt criteriu atunci când se discută complementele nu se explică şi nu se justifică teoretic nicăieri, fiind rezultatul unei foarte îndepărtate tradiții" (*ibidem*, p. 123). Criteriul semantic, dependent de sensul lexical al cuvintelor şi utilizat în clasificarea complementelor, reprezintă „un criteriu insuficient de precis conturat, vag, şi ca atare, în mare măsură subiectiv" (*ibidem*, p. 124). Punctele slabe ale criteriului semantic sunt detaliate de Valeria Guțu Romalo (*ibidem*, p. 124–125), de

[5] Despre atributul de relație vorbeşte Poalelungi 1965, p. 701–704.

BDD-A28105 © 2018 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 00:56:03 UTC)

aceea ne mulțumim să le amintim: lipsa de claritate şi precizie, imposibilitatea unor definiții clare, gradul mare de subiectivitate în descriere şi analiză.

Argumentele prezentate de lingvistă întăresc concluzia că „baza pe care se face în mod obişnuit clasificarea complementelor este ambiguă şi nesatisfăcătoare, şi ca atare trebuie înlocuită" (*ibidem*, p. 125) cu criteriul categorial-relațional adoptat în clasificarea atributului, criteriu superior prin precizie şi claritate celui semantic. Adoptând ca principiu de analiză calitatea morfologică a determinantului (în sens clasic = termen subordonat), vom obține următoarele subtipuri de complemente: complemente substantivale (în opoziție cu atributele substantivale), complemente pronominale (în opoziție cu atributele pronominale) complemente numerale (în opoziție cu atributele numerale), complemente verbale (în opoziție cu atributele verbale), complemente adverbiale (în opoziție cu atributele adverbiale), complemente interjecționale (în opoziție cu atributele interjecționale) şi complemente adjectivale (în opoziție cu atributele adjectivale). Clasificarea morfologică a complementului poate fi completată, aşa cum este cea a atributului, printr-o clasificare relațional-sintactică, deosebind astfel: complemente substantivale prepoziționale, complemente substantivale dativale, complemente substantivale acuzativale etc.

(4) Absența unei ierarhii a constituenților reprezintă un ultim argument care pledează pentru excluderea atributului din rândul funcțiilor sintactice.

Din punctul nostru de vedere, acest argument nu ar fi trebuit amintit, deoarece ierarhia constituenților nu poate reprezenta un motiv pentru desființarea unei funcții. Ierarhia nu interesează funcția sintactică, ci priveşte organizarea grupului.

2. Elemente discutabile privind noile funcții sintactice din GN[6]

(1) Din informațiile pe care le aflăm din GBLR 2010, în lipsa unui constituent care are tot timpul funcția de determinant (articolul definit şi cel nedefinit, adjectivele demonstrative antepuse şi postpuse, adjectivele nedefinite *fiecare*, *oricare*, *orice*, *nişte*, *niscaiva*, *niscai*, adjectivele negative *niciun*, *nicio*, adjectivele interogative şi relativ-interogative *ce*, *care*, *cât*, posesivul clitic) (GBLR 2010, p. 81), aproape orice alt component care însoțeşte centrul şi se află pe prima poziție în grup glisează pe poziția de determinant (GBLR 2010, p. 81, 369, 371, 374). Astfel, cuantificatorii, posesorii, modificatorii sau chiar complementele pot deveni determinanți:

(a) Cuantificatorul devine determinant

$[_{GN}[Un]_{Det}$ [**alt**]$_{Cuant}$ om] a ajuns în fruntea țării.→ $[_{GN}[$**Alt**$]_{Det}$ om] a ajuns în fruntea țării.

[6] Precizăm că elementele dicutabile descrise sub **2.** sunt făcute ținându-se cont de principii formulate în GBLR 2010. Întrucât această gramatică a fost concepută pentru a veni în spijinul mai multor categorii de cititori, precizăm că scopul nostru nu este acela de a combate teoriile din acest tratat, ci de a evidenția posibilele confuzii cu care s-ar putea confrunta publicul-țintă.

BDD-A28105 © 2018 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 00:56:03 UTC)

(b) Posesorul devine determinant

[$_{GN}$Vioara$_{centru+Det}$ [**băiatului**]$_{Pos}$] este uşoară. → [$_{GN}$[**A băiatului**]$_{Det}$ vioară] este uşoară.

(c) Modificatorul devine determinant

[$_{GN}$[Acest]$_{Det}$ [**al treilea**]$_{Modif}$ argument] este inoperant. → [$_{GN}$[**Al treilea**]$_{Det}$ argument] este inoperant.

(d) Complementul devine determinant

[$_{GN}$Tristețea $_{centru+Det}$ [**sa**]$_{Compl}$] este molipsitoare. → [**A sa**]$_{Det}$ tristețe] este molipsitoare.

Această glisare a funcțiilor pe poziția de determinant nu numai că provoacă numeroase confuzii, dar reprezintă şi un fenomen atipic al mecanismului de atribuire a funcțiilor sintactice.

Pentru a susține această schimbare de funcție a unui cuvânt, GBLR 2010 invocă un exemplu din grupul verbal: „complementul secundar se defineşte şi se atribuie în GV în relație cu un complement direct" (GBLR 2010, p. 375), iar când complementul direct lipseşte din structură, complementul secundar devine complement direct. Totuşi, această analogie nu poate reprezenta un argument solid, datorită lipsei de consecvență din GBLR 2010: chiar dacă s-a insistat pe ideea conform căreia complementul secundar este „coocurent cu un complement direct" (GBLR 2010, p. 448) şi că, în absența acestuia (a complementului direct), GN cu funcția de complement secundar preia funcția de complement direct (GBLR 2010, p. 375), observăm că GBLR 2010 nu respectă această regulă în reorganizările pasive, unde, deşi complementul direct, la care se raportează complementul secundar, lipseşte, totuşi complementul secundar se păstrează, nu se transformă în complement direct (GBLR 2010, p. 449). La această inconsecvență de tratare a principiilor unor funcții sintactice adăugăm şi faptul că unii lingvişti privesc cu sceptism funcția de complement secundar[7].

(2) În multe situații se poate observa o discrepanță între rolul semantic al cuvântului şi rolul sintactic pe care îl îndeplineşte. În acest sens, amintim că GBLR 2010 (p. 365) afirmă despre cliticele posesive că „îşi păstrează principalul lor rol semantic de a indica un posesor; funcția de determinare a grupului nominal este deci secundară". Un alt exemplu elocvent este cel al cuvintelor care au rolul semantic de a indica extensiunea substantivului (*nişte*, *fiecare*, *niciun*, *orice* etc.) (GBLR 2010, p. 81) şi deci, potrivit semnificației, ar trebui să aibă funcția sintactică de cuantificatori, dar, contrar aşteptărilor, sunt determinanți datorită topicii. Acest paradox, născut din opoziția conținut semantic–funcție sintactică, în contextul în care criteriul semantic ar trebui să primeze (din moment ce se vrea o descriere egală a funcțiilor din GN şi GV), poate aduce analistul în fața unei

[7] Deşi se afirmă că apare ca efect al principiului unicității, existența separată a complementului numit „secundar" nu este aprobată în toate gramaticile româneşti (vezi C. Dimitriu 2002, p. 1383–1384). În plus, desprinderea unui complement secundar dintr-un complement direct este urmată de consecințe semnificative care privesc tranzitivitatea şi sintaxa acuzativului (vezi Neamțu 2011–2012).

BDD-A28105 © 2018 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 00:56:03 UTC)

dileme: cui se dă câştig de cauză, semanticii sau topicii? În funcție de răspuns, vom obține o altă funcție sintactică, deoarece fiecare dintre cele două criterii ne indică poziții sintactice diferite.

(3) Din (1) şi (2) reiese că primatul semanticului (atât de mult menționat în stabilirea funcțiilor sintactice) este eclipsat de topică. Dacă până acum topica avea un rol secundar în identificarea funcțiilor, observăm că, în noua clasificare a constituenților din grupul nominal, aceasta joacă un rol esențial (spre deosebire de grupul verbal unde topica nu este atât de relevantă).

(4) Clasificarea funcțiilor din grupul nominal nu se face pe criterii omogene. Astfel, din ansamblul funcțiilor sintactice, se poate separa complementul, deoarece pentru identificarea şi numirea lui nu ne interesează conținutul semantic al termenului subordonat (= al complementului), aşa cum se face în cazul celorlalți constituenți ai grupului, ci proveniența morfologică a substantivului regent (= trebuie să analizăm proveniența substantivului determinat pentru stabilirea funcției de complement).

(5) Din observațiile menționate la (1), (2), (3) şi (4), remarcăm un grad ridicat de confuzie în rândul constituenților sintactici din interiorul grupului nominal, situație care va avea repercusiuni asupra analizei morfosintactice, ducând la soluții interpretabile.

Potrivit criteriilor de identificare a funcțiilor sintactice din grupul nominal şi definițiilor date acestora, posesivul *a sa* dintr-un exemplu ca *a sa tristețe* presupune patru variante de analiză, după cum urmează:

a) determinant, prin topică şi integrare enunțiativă (soluția propusă de GBLR);

b) posesor, prin rolul semantic necontestabil pe care îl are structura posesivă *a sa*;

c) complement, prin raportare la centrul substantival postadjectival *tristețe*;

d) modificator, prin rolul de a restrânge extensiunea substantivului[8].

(6) Acest amalgam de soluții de sub (5) nu reprezintă singurul impediment în analiza morfosintactică a termenilor, ci pot apărea şi suprapuneri de funcții sintactice (funcții în funcții), ca în următoarele exemple:

a) În sintagma *creionul băiatului*, posesorul *băiatului* este format din centrul substantival *băiat* şi determinantul definit *-l* (altfel spus, funcția sintactică de posesor conține un determinant, deci încă o funcție sintactică).

b) În sintagma *tristețea unor persoane*, complementul *unor persoane* reprezintă la rândul său un grup cu centru nominal însoțit de determinantul nedefinit *unor* (altfel spus, în funcția sintactică de complement este integrată funcția sintactică de determinant).

c) În exemplul *cititul cu ochelarii* (GBLR, p. 380) modificatorul *cu ochelarii* este un grup prepozițional format din prepoziția cu rol de centru *cu* şi complementul (prepoziției) realizat prin grupul nominal cu centru substantival *ochelari*, însoțit de determinantul definit *-i* (altfel spus, în funcția sintactică de modificator este integrată funcția sintactică de determinant).

[8] Vezi definiția dată modificatorului în GBLR 2010 (p. 81): „Modificatorii au rolul de a restrânge extensiunea (clasa de referenți a) substantivului".

BDD-A28105 © 2018 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 00:56:03 UTC)

d) Situația funcțiilor sintactice suprapuse se complică în grupurile cu centre nominale inerent determinate: substantivele proprii, pronumele şi numeralele (cu valoare substantivală) (GBLR, p. 77, 370). În aceste exemple (*Maria*[9] *merge la piață*; *Ea merge la piață*; *Doi merg la piață*; *Câțiva merg la piață* etc.), putem spune că determinantul este inclus în structura lexicală a subiectului.

(7) Denumirea noilor funcții sintactice nu este satisfăcătoare, întrucât poate stârni confuzii din cauza omonimiilor:

(a) posesorul, în grupul nominal, reprezintă o funcție sintactică, iar în grupul verbal este un rol tematic;

(b) complementul, în grupul nominal, este o funcție sintactică inferioară/ secundară din punct de vedere ierarhic – în opoziție cu determinantul, „cea mai importantă poziție în structura grupului nominal" (GBLR, p. 364) –, în timp ce, în grupul verbal, acesta reprezintă o poziție sintactică superioară ierarhic (în opoziție cu adjuncții);

(c) „determinantul" reprezintă o denumire nepotrivită, fiindcă în întreaga tradiție gramaticală românească prin acest concept au fost denumiți termenii subordonați unui regent;

(d) potrivit definițiilor, toate cele cinci funcții sintactice din grupul nominal „restrâng extensiunea nominalului-centru" (GBLR, p. 379). Or, din moment ce au acelaşi rol, ar trebui să fie numite cu acelaşi concept (= un termen generic) şi abia apoi cu noțiuni care să le separe, scoțându-le în evidență specificitatea (ca în cazul funcțiilor din grupul verbal).

(8) În sfârşit, cel mai controversat segment din noua descriere a funcțiilor din grupul nominal rămâne, fără îndoială, introducerea unui morfem (= articolul) în clasa de substituție a determinantului (Cuibus 2015, p. 146–149), subiect care necesită o discuție aparte.

Observațiile noastre arată că noua organizare a constituenților grupului nominal încalcă un principiu de bază al realizării unei clasificări, şi anume „nevoia de a ordona într-un mod comprehensibil şi util (deci cu o anumită orientare finală)" (Guțu Romalo 2013b, p. 207) elementele grupului în discuție. Odată ce clasificarea este privată de cele două caracteristici esențiale, rigoarea şi eficiența, considerăm că noile funcții sintactice din GN ar trebui regândite sau înlocuite cu sistemul tradițional de clasificare (atributul cu toate subtipurile).

ABREVIERI BIBLIOGRAFICE. SIGLE

Avram 1986 = Mioara Avram, *Gramatica pentru toți*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1986.

Cuibus 2015 = Daiana Cuibus, *Articolul – de la morfem la determinant*, în *Caietele Sextil Puşcariu*, II. *Actele Conferinței Internaționale „Zilele Sextil Puşcariu". Ediția a II-a, Cluj-Napoca, 10–11 septembrie 2015*, Cluj-Napoca, Editurile Scriptor şi Argonaut, 2015, p. 141–149.

[9] Conform GBLR 2010 (p. 93), în substantivul propriu *Maria*, secvența finală *-a* nu reprezintă un articol, ci un formant omonim cu articolul definit *-a*.

BDD-A28105 © 2018 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 00:56:03 UTC)

Dimitriu 2002 = C. Dimitriu, *Tratat de gramatică a limbii române*, 2. *Sintaxa*, Iaşi, Editura Institutul European, 2002.
GBLR 2010 = *Gramatica de bază a* limbii *române*, Bucureşti, Editura Univers Enciclopedic Gold, 2010.
GLR 1963 = *Gramatica limbii române*, vol. II. Ediția a II-a, revăzută şi adăugită, Bucureşti, Editura Academiei R.P.R., 1963.
Guțu Romalo 2013a = Valeria Guțu Romalo, *Despre clasificarea părților secundare de propoziție*, în idem, *Periplu lingvistic. Studii şi reflecții*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2013, p. 122–131.
Guțu Romalo 2013b = Valeria Guțu Romalo, *Despre clasificările morfologice*, în idem, *Periplu lingvistic. Studii şi refecții*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 2013, p. 207–212.
Iordan 1956 = Iorgu Iordan, *Limba română contemporană*, Bucureşti, Editura Ministerului Învățământului, 1956.
Neamțu 2008 = G. G. Neamțu, *Teoria şi practica analizei gramaticale. Distincții şi... distincții (cu trei seturi de grile rezolvate şi comentate)*. Ediția a III-a, Piteşti, Editura Paralela 45, 2008.
Neamțu 2011–2012 = G. G. Neamțu, *Limba română contemporană. Sintaxa*. Curs ținut la Universitatea „Babeş-Bolyai", Facultatea de Litere, Cluj-Napoca, 2011–2012.
Neamțu 2014 = G. G. Neamțu, *O clasificare categorial-relațională a atributului în limba română. Cu adnotări*, în idem, *Studii şi articole gramaticale*, Cluj-Napoca, Editura Napoca Nova, 2014, p. 381–416.
Nicolae 2011 = Alexandru Nicolae, *Pe marginea descrierii grupului nominal în* ***Gramatica de bază a limbii române***, în *Studia Linguistica et Philologica. Omagiu Profesorului Nicolae Saramandu la 70 de ani*, Bucureşti, Editura Universității din Bucureşti, 2011, p. 635–651.
Pană Dindelegan, Dragomirescu, Nedelcu 2010 = Gabriela Pană Dindelegan, Adina Dragomirescu, Isabela Nedelcu, *Morfosintaxa limbii române. Sinteze teoretice şi exerciții*, Bucureşti, Editura Universității din Bucureşti, 2010.
Poalelungi 1965 = Gh. Poalelungi, *Atributul de relație*, în *Omagiu lui Alexandru Rosetti*, Bucureşti, Editura Academiei Române, 1965, p. 701–704.
□erban 1970 = Vasile Şerban, *Sintaxa limbii române. Curs practic*. Ediția a II-a, revizuită şi completată, Bucureşti, Editura Didactică şi Pedagogică, 1970.
Stan 2009 = Camelia Stan, *Ierarhia constituenților în grupul nominal actual,* în *Studii de gramatică. Omagiu Doamnei Profesoare Valeria Guțu Romalo*, Bucureşti, Editura Universității din Bucureşti, 2009, p. 231–236.

OBSERVATIONS CONCERNING THE SYNTACTIC FUNCTIONS OF THE NOUN PHRASE

(*Abstract*)

The article puts forward a syntactic issue concerning the *noun phrase*, namely the replacement of the *attribute* with five other *syntactic functions*: *determiner*, *quantifier*, *possessor*, *modifier* and *complement*. After presenting and examining the arguments that support the restructuring of the *noun phrase*, the study focuses on the questionable aspects of the new *syntactic functions*, proposing to redefine them or retaining the *attribute* name.

Cuvinte-cheie: *funcții sintactice*, *grup nominal*, *atribut*, *determinant*, *cuantificator*, *modificator*, *posesor*, *complement*.
Keywords: *syntactic functions*, *noun phrase*, *attribute*, *determiner*, *quantifier*, *modifier*, *possessor*, *complement*.

Universitatea Babeş-Bolyai
Facultatea de Litere
Cluj-Napoca, str. Horea, 31
lavinia.dalalau@yahoo.com

BDD-A28105 © 2018 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 00:56:03 UTC)